

POHDITTAVAA TEKNIIKAN MUSEOTOIMEN KEHITTÄMISEKSI

Maassamme on lähes sata tekniikkaa eri muodoissa esittelevää museota ja kokoelmaa. Myös usea kulttuurihistoriallinen museo esittelee tekniikkaa. Niihin on kerääntynyt varsin kunnioitettava määrä esineistöä ja tekniikan museotietoutta. Ne pystyvät nykyiselläänkin tarjoamaan museoita käyttävälle yleisölle paljon tietoa tekniikasta ja sen historiasta.

Mutta ei kuitenkaan riittävästi. Eikä siten kuin nykyaikana olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Tekniikka – ja erikoisesti teknologia – muodostaa tietyn kokonaisuuden, jonka perustana ja ytimenä ovat teknilliset tieteet ja johon erikoisalajat liittyvät. Tekniikan museotoimen tulisi edistää tekniikan tuntemista tämän kokonaisuuden pohjalta. Ja vielä siten, että myös tekniikan mahdollisuudet ja yhteiskunnallinen tehtävä joutuisivat luontevasti valokeilaan.

On selvää, ettei tällainen ole yhden museon puitteissa mahdollista. Sen toteuttaminen edellyttää museoiden keskinäistä yhteistyötä sekä yhteyksiä elinkeino- ja kulttuurielämään. On perusteltua olettaa, että eri osapuolet ovat kiinnostuneita tällaisesta yhteistoiminnasta.

Suomen Museoliitto ja Tekniikan museon säätiö kartoittivat v. 1976 suorittamallaan tiedustelulla tekniikan museotoimen alaa ja tehtäviä. Museolle ja teollisuudelle osoitettuun tiedusteluun tuli 261 vastausta, joista teollisuuslaitoksilta 162. Suomen Teknillisen Museoyhdistyksen aloitteesta pidetyillä valtakunnallisilla Tekniikan Museopäivillä, vuosina 1977 Helsingissä, 1978 Tampereella, 1979 Turussa ja 1980 Helsingissä, on selvitelty mm. yhteistyökysymystä. Tulos on ollut myönteinen.

Suomen Teknillinen Museoyhdistys on päättänyt vuoden 1981 alussa tarjota tekniikkaa esitteleville museoille ja kokoelmille yhteistyötä valtakunnallisen tekniikan museoosittien laatimiseksi. Tarkoituksena on, että siinä olisi tärkeimmät tiedot museoista, niiden teknologiaa esittelevistä kokoelmista sekä mah-

dollisista tulevaisuuden kaavailuista. Yhdistys tiedustelee myös, onko museoilla teknologiaa koskevia ongelmia. Jos on, millaisia. Mikäli selvittelytarvetta ilmaantuu pyrkii yhdistys organisoimaan taustavoiminaan olevista tekniikan alan järjestöistä ongelmien edellyttämiä asiantuntijaryhmiä.

Vuoden 1981 Tekniikan Museopäivät pidetään Helsingissä 22.–23. päivinä huhtikuuta. Päivillä pohditaan edellämainittuja asioita sekä ajankohtaisia tekniikan museotoimen periaatteellisia ja käytännön ongelmia.

Viimeksimainittuihin kuuluu mm. kaavailut tekniikan museotoimen valtakunnalliseksi organisaatioksi. Se voisi olla esimerkiksi seuraavanlainen:

1. Tekniikan keskusmuseo

Luonteeltaan valtakunnallinen, yleisteknillinen, luonnontieteiden perusilmiöistä lähtevä sekä tutkimustoimintaa harjoittava.

2. Tekniikan yleismuseot

Esimerkiksi

- perustuotanto, raaka-aineen hankinta ja jalostaminen,
- energia ja sen muuntaminen,
- liikenne maalla, vedessä, ilmassa ja avaruudessa,
- tietoliikenne ja tietojen käsittely,
- alueellinen teknologia ja teollisuus.

3. Tekniikan erikoismuseot

Rautatiemuseo, ilmailumuseo, automuseo, sotamuseo jne. Tehdasmuseot: Verla, Fiskars, Rajamäki, Finlayson jne. Rakennukset, kulkureitit, muistomerkit

4. Taideteollisuusmuseot

5. Kulttuurihistorialliset museot, jotka muun ohella esittelevät myös tekniikkaa.

Tekniikan museotoiminnan tulee ottaa huomioon myös kasvava polvi. Kuva Lauri Luukkanen.

Esineiden konservointi- ja kunnostaminen on yksi keskeisimpiä käytännön tehtäviä ennen näytteillepanoa. Tekniikan Museopäivillä huhtikuussa 22.–23.1981 keskustellaan myös tästä alueesta. Kuva Lauri Luukkanen.

